

SPECIAL PROCEDURES UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL

افغانستانده مطبوعات اېرکینلیگیگه قرشی دوام اېته یاتگن چېکلورلر خصوصیده ژورنالیستلرنی تېزلیک بیلن
حمایه قیلیش طلبی

افغانستانده انسان حقلمی حالتی بویچه مخصوص گزارشگر ریچارد بنت بیاناتی

۳۰- اپریل ۲۰۲۶

جنوا

جهان مطبوعات اېرکینلیگی کونی عرفه سیده، مېن افغانستان بویلب مطبوعات اېرکینلیگی نینگ خواترلی درجه ده
درحال و هیچ قنده ی شرطسیز آزاد قیلیشنی همدہ بیتکیرمه خادملمی اوز فکر بیلدیریش اېرکینلیگی حقوقین فایده لنیب،
قصاص، تعقیب یاکه حبسگه آلیش قورقوسیز اوز ایشلرینی دوام اېتتیریشلرینی کفالتلنیشنی سوره یمن.

طالبان حاکمیت نی قیته اېگه له گنیدن ببری، بوتون افغانستان بویلب مطبوعات اېرکینلیگی نینگ خواترلی درجه ده
بیمیریلیشی یوز بېردی. مستقل اخبارات بیتکیزیش حاضر کپسکین چېکلنگن و ژورنالیستلر همدہ بیتکیرمه لر خادملمی
تاباره چېکلنگن و دشمنانه محیطده فعالیت یوریتماقده، اولر دفکتو حاکمیت تامانیدن جاری اېتیلگن کپنگ قمراولی نظارت لر
آستیده قالماقده. بو نظارتلر سانسور، هجومچی کوزه توو و «قانونی» چېکلورلرنی جمله دن، «فضیلتنی ترغیب قیلیش و
ردالت نینگ آلدینی آلیش» دېب اته لووچی قانوندن کپلیب چپه دیگلرینی هم اوز ایچیکه آله دی. قورقو محیطی کپنگ
کولملی اوز-اوزینی سانسور قیلیشگه آلیب کپلگن بولیب، بو نه فقط ژورنالیستلرگه، بلکه اخبارات منبعلریگه هم تأثیر
قیلماقده. عاموی اخبارات واسطه لری بیلن گپلشگن افغانلر تهدید، کوزه توو و حتی حبسگه آلیشگه دوچ کپله یاتگنی خبر
قیلینگن، بو اېسه اخبارات اقیمنی ینه ده ضعیفلشتیرماقده.

جهان مطبوعات اېرکینلیک کونی عرفه سیده، مېن افغانستان گی دفکتو حاکمیتیدن برچه حبسگه آلینگن ژورنالیستلرنی
تېزلیک بیلن و هیچ قنده ی شرطسیز آزاد قیلینیشنی نی همدہ بیتکیرمه خادملمی اوز فکر بیلدیریش اېرکینلیک حقوقین
فایده لنیب، قصاص، تعقیب یاکه حبسگه آلیش قورقوسیز اوز ایشلرینی دوام اېتتیریشلرینی کفالتلنیشنی نی سوره یمن.

طالبان ینه حاکمیتگه کپلگنیدن ببری، افغانستان بویلب مطبوعات اېرکینلیگی خواترلی درجه ده کمه یگن. مستقل خبر
بیتکیزیش حاضر کپسکین چېکلنگن. ژورنالیستلر همدہ بیتکیرمه خادملمی جوده چېکلوچی و دشمنانه محیطده
ایشله ماقده، اولر دفکتو حاکمیت تامانیدن جاری اېتیلگن کپنگ کولملی نظارتلرگه دوچ کپلماقده. بو نظارتلر سانسور،
بېزاته قیلوچی کوزه توو و «قانونی» چېکلورلرنی جمله دن، امر بالمعروف و نهی عن المنکر دېب اته لووچی قانونیدن
کپلیب چپه دیگلرینی هم اوز ایچیکه آله دی. قورقو محیطی کپنگ کولملی اوز-اوزینی سانسور قیلیشگه آلیب کپلگن
بولیب، بو ژورنالیستلردن تشقری منبعلرنی هم قمره ب آله دی. عاموی اخبارات واسطه لری بیلن گپلشگن افغانستان
وطنداشلمی تهدیدلر، کوزه توو و حتی حبسگه آلیشلرگه دوچ کپلگنی خبر قیلینگن، بو اېسه اخبارات اقیمنی ینه ده
ضعیفلشتیرماقده.

حتی عادی خبر بېریش هم جدی خوفلر بیلن باغلیق بولیشی ممکن. بو خوفلر اعلان قیلینگن موضوعلر طالباننی تنقید صفتیده
تلقین قیلینگنده یاکه حساس موضوعلرگه، اینقیسه عیاللر و قیزلر حق لریگه عاید مسأله لرگه بغیشلنگنده ینه ده آرتہ دی.
تهدید و قورقوتیش کپنگ ترقه لگن حالتگه ایلنگن و تشقی عاموی اخبارات واسطه لری بیلن همکارلیک قیلیش عیبالوی
ینه ده کپسکین معامله لرنی کپلتیریب چقمرماقده.

۲۰۲۵- بیلده افغانستان ژورنالیستلری مرکزی (AFJC) کمیده ۳۴ ته ژورنالیست حبسگه آلینگن حالتنی قید اېتگن. عیال
ژورنالیستلر اوچون وضعیت ینه ده قیین، چونکه اولر عیاللرنینگ حرکت اېرکینلیگیگه قوییلگن چېکلورلر و مجبوری
کینیش طلبلری بیلن باغلیق چقور توسیقلرنی بېنگیب اوتیشلری کپره ک. شونینگدېک، عیال ژورنالیستلر ایش جاییده
اېرککلر بیلن تېنگ مناسبده بولمه یاتگنی حقیده گی خواترلر هم موجود.

بو اوزگریشلر افغانستانده وپنډاشلیک مکانی نینگ تاره بیشی و فکر بیلدیریش اهرکینلیگیگه قرشی باسیم کوچه بیشی بیلن باغلیق کپنگراق باسیتیریش یوز بپرماقده. انسان حقلری حمایه چپلری، مدنی جماعه چپلیک فعاللری و طالبان سیاستینی تنقید قیلووجپلر تاباره آرتیب باره یاتگن خوفلرگه دوچ کپلماقده. کتابلر و باشقه باسمه نشرلر سانسور قیلینماقده و تورلی اخبارات منبعلریگه ایریشیش تاباره چپکلنماقده. ژورنالیسترلر اجتماعی ترماقلرده گی پُستلری اوچون هم جز النماقده.

«جنایت قانونلری» دپب اته لوچی طالبان محکمه تیزیمی ماده لرنی اوز ایچیگه آله دی، اولر نائیق، ذهنی و مفکوروی توشونچه لردن فایده لنیب، جماعت و دینی اربابلرنی تنقید قیلیشنی جنایت دپب بپلگیله یدی. کوتیلگنیدپک، بو حالت محاکمه و ملاقات کولمی نینگ ینه ده ساویشی، اوز-اوزینی سانسور قیلیشگه و نه فقط ژورنالیسترلر، بلکه فعاللر، اکادمیک آدملر و مخالف دپب قره لگن شخصلر اوچون قورقیتیش محیطی نینگ کوچه بیشیگه آلیب کپلگن.

شو قیینچیلپلرگه قره مه ی، افغانستان ژورنالیسترلری نهایتده آغیر شرایطلرده انسان حقلری بوزیلشلرینی فاش اپتیش و جماعتچیلپک نینگ اخباراتگه ایریشیش حقوقینی تأمینلشده مهم رول اوینه شنی دوام اپتماقده. مپن افغانستان ایچیده یاکه مهاجرلیکده ایشله یاتگن افغان ژورنالیسترلری نینگ چیدملیلیگینی تن آله من؛ اولر مهم اخباراتلرنی بپتکیزیش نی دوام اپتماقده.

شو بیلن بیرگه ، بپتکیرمه لر خلق ارا مالیوی و تخنیک یاردم نینگ کمه بیشیدن جَدی ضرر کوردی. مستقل خبر ترقه تیش هر چچانگیدن هم مهم بولگن بیر پینده، بو کمه بیشلر ژورنالیسترلر نینگ خوفسیز ایشلشی، اخباراتگه ایریشیش و جایلردن منتظم خبر بپریش، جمله دن انسان حقلری بوزیلشلری حقیده گزارشلر تیارلش امکانبیتینی جَدی چپکله گن.

اوشبو جهان مطبوعات اهرکینلیگی کونیده خلق ارا هم جمعیتی افغانستان ژورنالیسترلری بیلن بیردملیکده توریسی کپره ک. مستقل بپتکیرمه لرنی مالیوی و تخنیک جهندن قولل-قوللشنی آشیریش، افغانستان ایچیده هم، مهاجرلیکده هم مطبوعات اهرکینلیگینی حمایه قیلیش و خوف آستیده گی ژورنالیسترلر اوچون حمایه میکانیزملرینی تأمینلش نهایتده مهم دیر.

اهرکین و مستقل بپتکیرمه لر، نه فقط انسان حقلری نینگ اساسی ستونلریدن بیری، بلکه افغانستان کپله جگی اوچون هم مهم و اجره لمس دیر.

[افغانستانده انسان حقلری حالتی بویچه مخصوص گزارشگر] ریچارد بنت

سوراولر و مبدیا مراجعتلری اوچون، التماس، قوبیده گی ایمیل آرقه لی باغلنینگ:

[\[hrc-sr-afghanistan@un.org\]](mailto:hrc-sr-afghanistan@un.org)

بیرلشگن ملنلر تشکیلاتی نینگ مستقل انسان حقلری متخصص لریگه عاید ینگیلیکلرنی ایکس ده کوزه تیب باریگ:

[\[@UN_SPExperts\]](mailto:@UN_SPExperts)